

Pääomasijoittajien vaikutus

suomalaisten yritysten kasvuun

Vaikuttavuustutkimus marraskuu 2024

Keskeiset tulokset

Pääomasijoittajien kohdeyhtiöillä on suuri merkitys talouskasvun kiihdyttäjänä ja työnantajana Suomessa. Kotimaisten ja ulkomaisten pääomasijoittajien omistamien suomalaisten portfolioyritysten yhteenlaskettu liikevaihto on yli 26 miljardia euroa, mikä on noin 5 % Suomen kaikkien yritysten kokonaisliikevaihdosta.

Pääomasijoittajien kohdeyritykset kasvavat selvästi nopeammin kuin vertailuryhmät kaikissa sijoitusluokissa. Kohdeyritysten vuotuinen liikevaihdon kasvu kolmen vuoden aikana on 50 % verrattuna vertailuryhmän 4 %:iin. Absoluuttisesti tämä tarkoittaa yli 11 miljooonan euron keskimääräistä kasvua.

Pääomasijoittajien portfolioyritysten kokonaishenkilöstömäärä Suomessa on noin 117 000, mikä on noin 8 % kaikkien suomalaisyritysten henkilöstömäärästä. Niiden henkilöstömäärät kasvavat huomattavasti nopeammin kuin muiden yritysten (31 % vs. 4 % per vuosi).

Portfolioyritykset ovat erittäin tuottavia, sillä ne kasvattivat tuottavuuttaan 21 % vuodessa, kun mittarina käytettiin liikevaihtoa per työntekijä. Vertailuryhmien vastaava luku oli 4 prosenttia.

Pääomasijoittajien omistamien yritysten verojalanjälki oli 3,8 miljardia euroa vuonna 2022, mikä vastaa neljää prosenttia Suomen verokertymästä.

Pääomasijoittajien kohdeyhtiöiden kokonaisliikevaihto on 26 miljardia euroa

Kohdeyritysten yhteenlaskettu liikevaihto Suomessa on 26 miljardia euroa, mikä on noin 5 % Suomen kaikkien yritysten kokonaisliikevaihdosta.

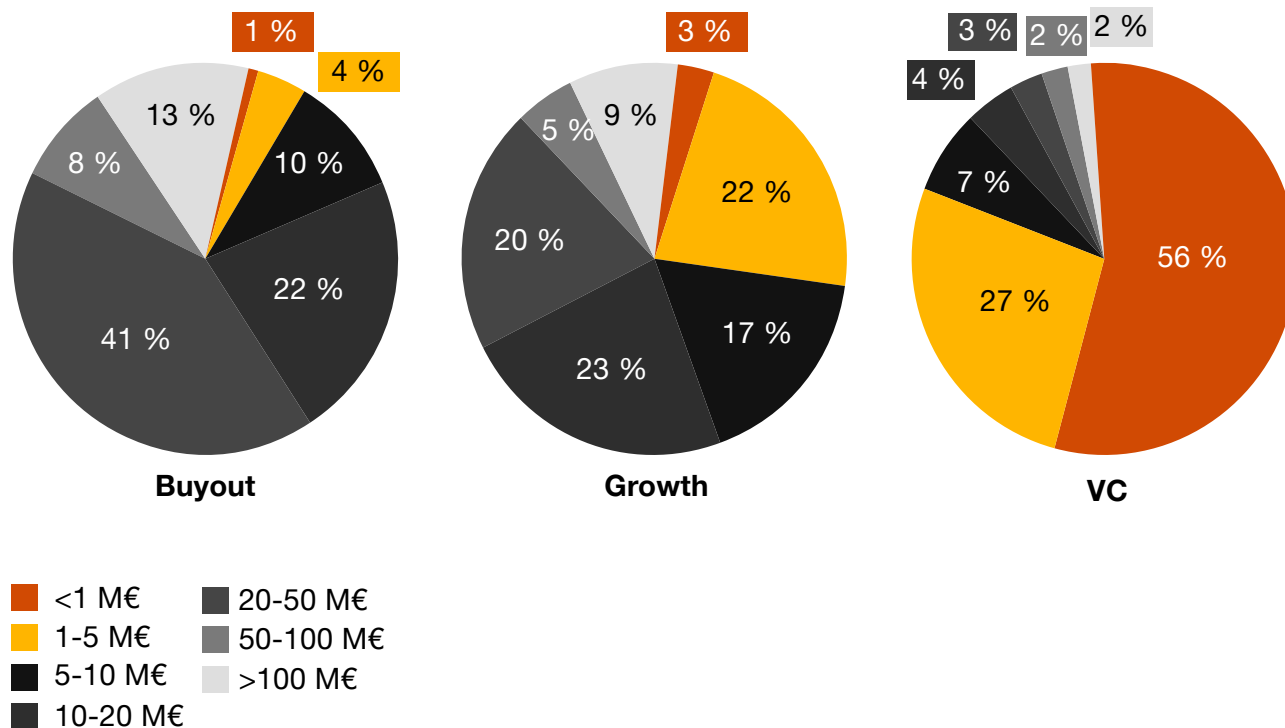
VC-sijoittajat targetoivat nuoria yrityksiä, joilla on merkittävää kasvupotentiaalia. Yritykset koostuvat usein vain ideasta ja tiimistä ilman liikevaihtoa. Onkin ymmärrettävää, että noin 85 %:lla VC-sijoitusluokan yrityksistä oli alle 5 miljoonan euron liikevaihto vuonna 2023. Menestyneet VC-sijoitusluokan yritykset voivat kuitenkin kasvaa erittäin nopeasti, kuten kolme yritystä, joilla on yli 100 miljoonan euron liikevaihto osoittavat.

Growth-sijoittajat targetoivat yrityksiä, joilla on jonkin verran liikevaihtoa ja validoitu liikeidea, joka tarjoaa kasvumahdollisuuksia myös jatkossa. Otoksessa noin 60 %:lla growth-sijoitusluokan yrityksistä on 5-50 miljoonan euron liikevaihto.

Buyout-sijoittajat targetoivat vakiintuneempia yrityksiä. Tässä sijoitusluokassa noin 60 %:lla kohdeyrityksistä on yli 20 miljoonan euron liikevaihto.

Huom: Sisältää vain liikevaihdon raportoineet yritykset; Luvut 2023; N = 275/VC, 90/growth, 98/buyout

Portfolioyritykset vuoden 2023 liikevaihdon mukaan, M€

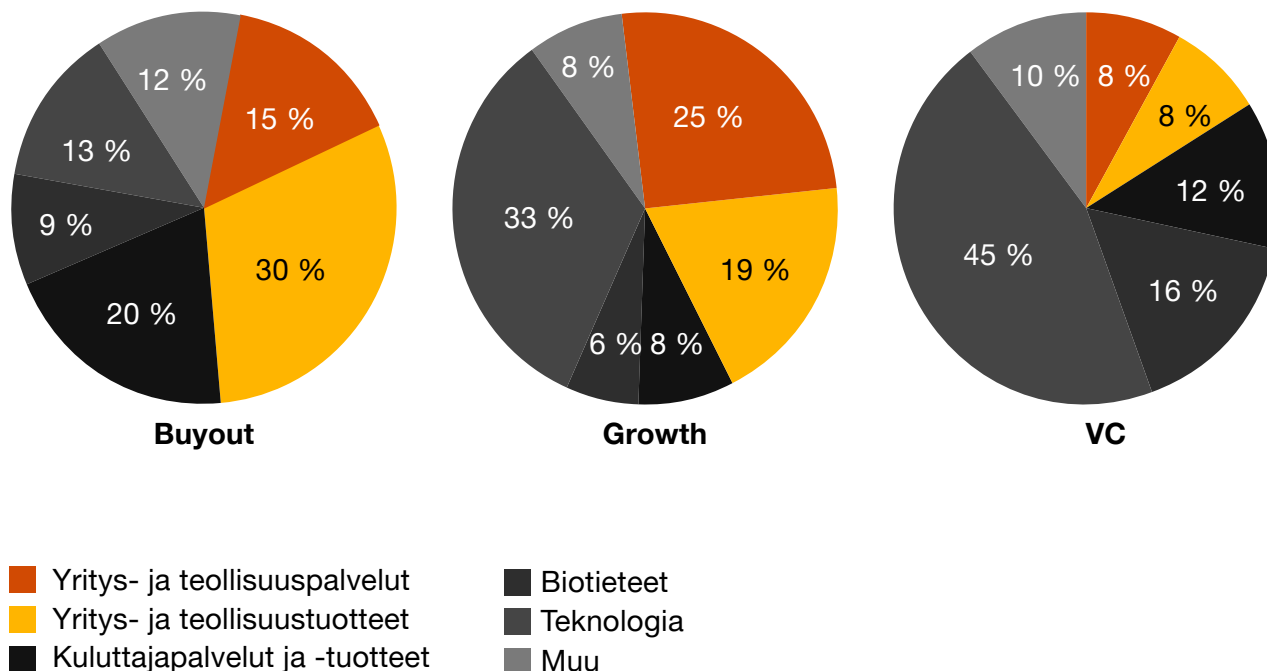
Teknologia yleisin toimiala VC- ja growth-sijoitusluokissa – buyout keskittyy vähemmän riskialttiisiin aloihin, kuten teollisuustuotteisiin

Yritys- ja teollisuustuotteiden sekä -palvelujen osuus niin buyout- kuin growth-sijoitusluokissa on noin 45 % – tämä kertoo siitä, että luokissa keskitytään vakaampiin ja ennustettavampiin toimialoihin.

VC-sijoittajat sijoittavat enemmän teknologiaan ja biotieteisiin. Tähän on syynä näiden alojen potentiaali nopeampaan skaalautumiseen ja kansainväliseen laajentumiseen.

Pääomasijoitusten tavoitteena on tyypillisesti 3-7 vuoden omistusaika. Tämän otoksen yrityksistä 163 (noin 33 %) oli ollut pääomasijoittajan portfolioissa yli 5 vuotta.

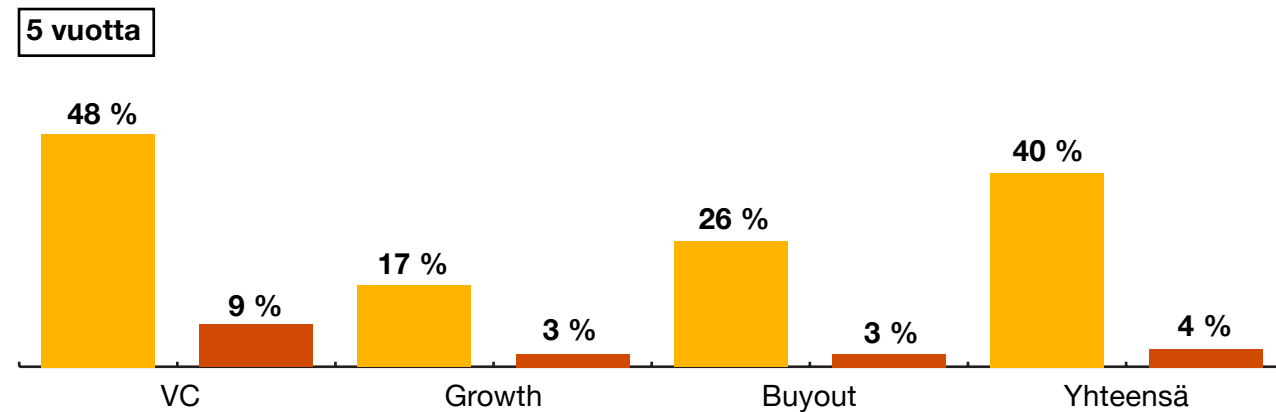
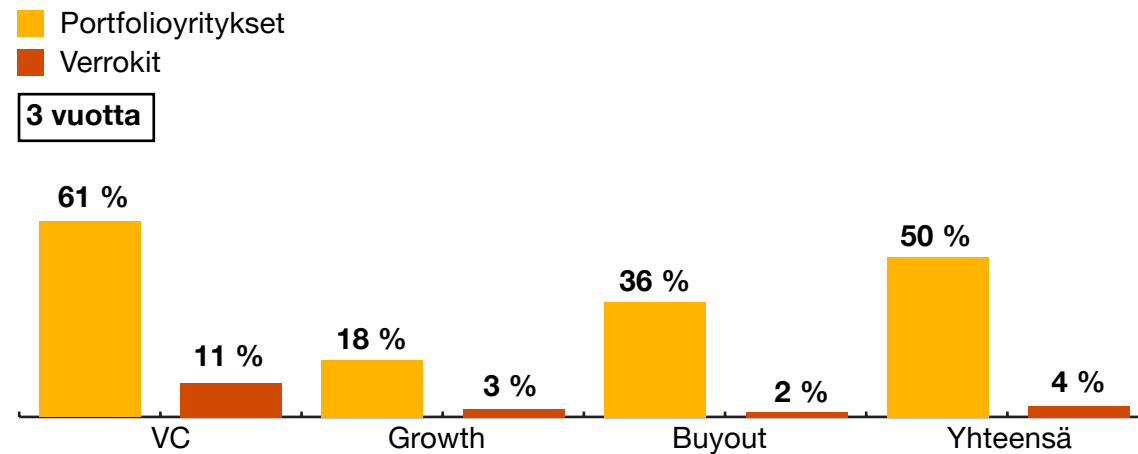
Portfolioryitykset toimialoittain, %

Huom: N = 353/VC, 96/growth, 99/buyout

Pääomasijoittajien kohdeyritykset kasvavat selvästi verrokkiyrityksiä nopeammin kaikissa sijoitusluokissa

Keskimääräinen vuotuinen liikevaihdon kasvu sijoitusvuodesta, %

Pääomasijoittajat tähtäävät kasvuun, ja tutkimuksen tulokset osoittavat, että tämä tavoite usein saavutetaan. Kohdeyritykset ovat kasvaneet keskimäärin 50 % vuosittain kolmen vuoden ja 40 % viiden vuoden aikana ensisijoituksesta. Vastaavien toimialojen ja samankokoisten vertailuyritysten vastaavat luvut ovat 4 % sekä kolmen että viiden vuoden kohdalla.

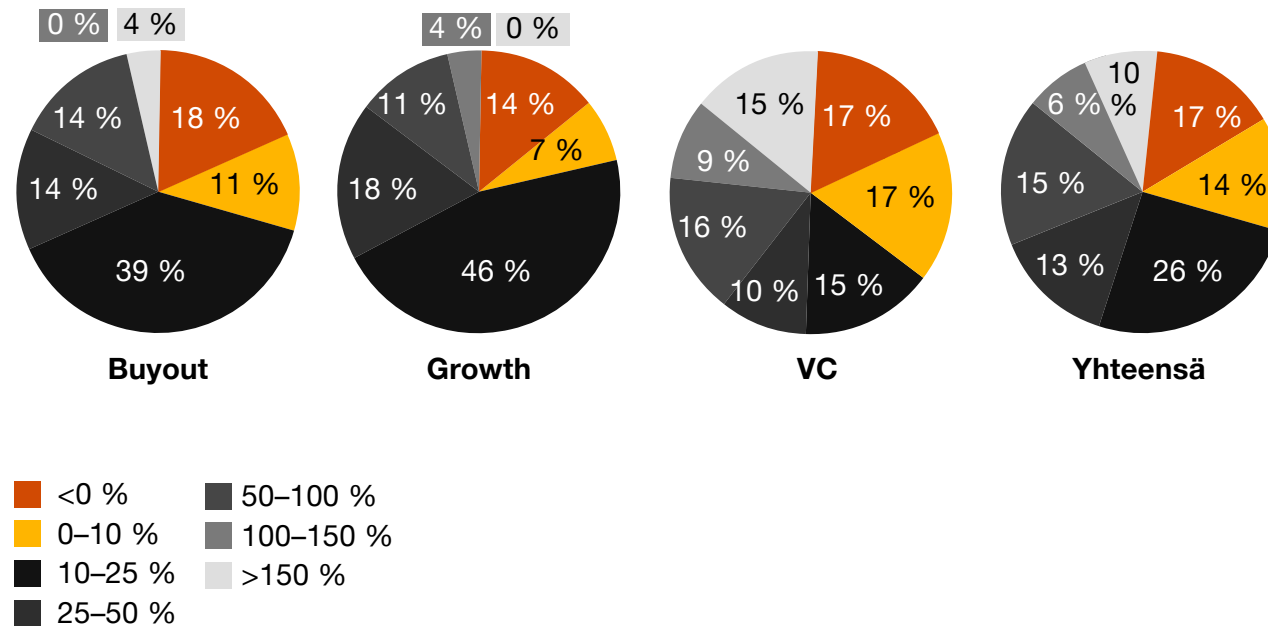
Liikevaihdon kasvu on nopeinta VC-sijoittajien kohdeyrityksillä. Tämä selittyy toisaalta niiden pienellä absoluuttisella koolla, joka helpottaa nopeaa kasvua, ja toisaalta kasvun epätasaisella jakautumisella. Myös buyout- ja growth-sijoittajien kohdeyritykset kasvoivat 5-18 kertaa nopeammin kuin verrokkit, mikä on niiden suurempaan kokoon nähden merkittävä saavutus.

Vuotuisen kasvun hidastuminen kolmen ja viiden vuoden välillä selittyy osittain yksittäisillä yrityksillä suhteellisen pienessä otoksessa.

Huom: Ei sisällä yrityksiä, joilla ei ole liikevaihtoa sijoitusvuodelta eikä yrityksiä, joilla ei ole liikevaihtoa 3 tai 5 vuoden kohdalla; N vaihtelee välillä 14–68 sijoitusluokkaa kohden

Pääomasijoittajien kohdeyritysten kasvuluvuissa suurta vaihtelua, nopeimmilla kasvua yli 100 % vuodessa

Kolmen vuoden vuotuinen liikevaihdon kasvu sijoitusvuodesta sijoitusluokittain, %

Kasvu ei ole jakautunut tasaisesti: VC-sijoittajien kohdeyrityksistä 24 % kasvaa yli 100 % vuodessa kolmen vuoden aikana sijoituksesta.

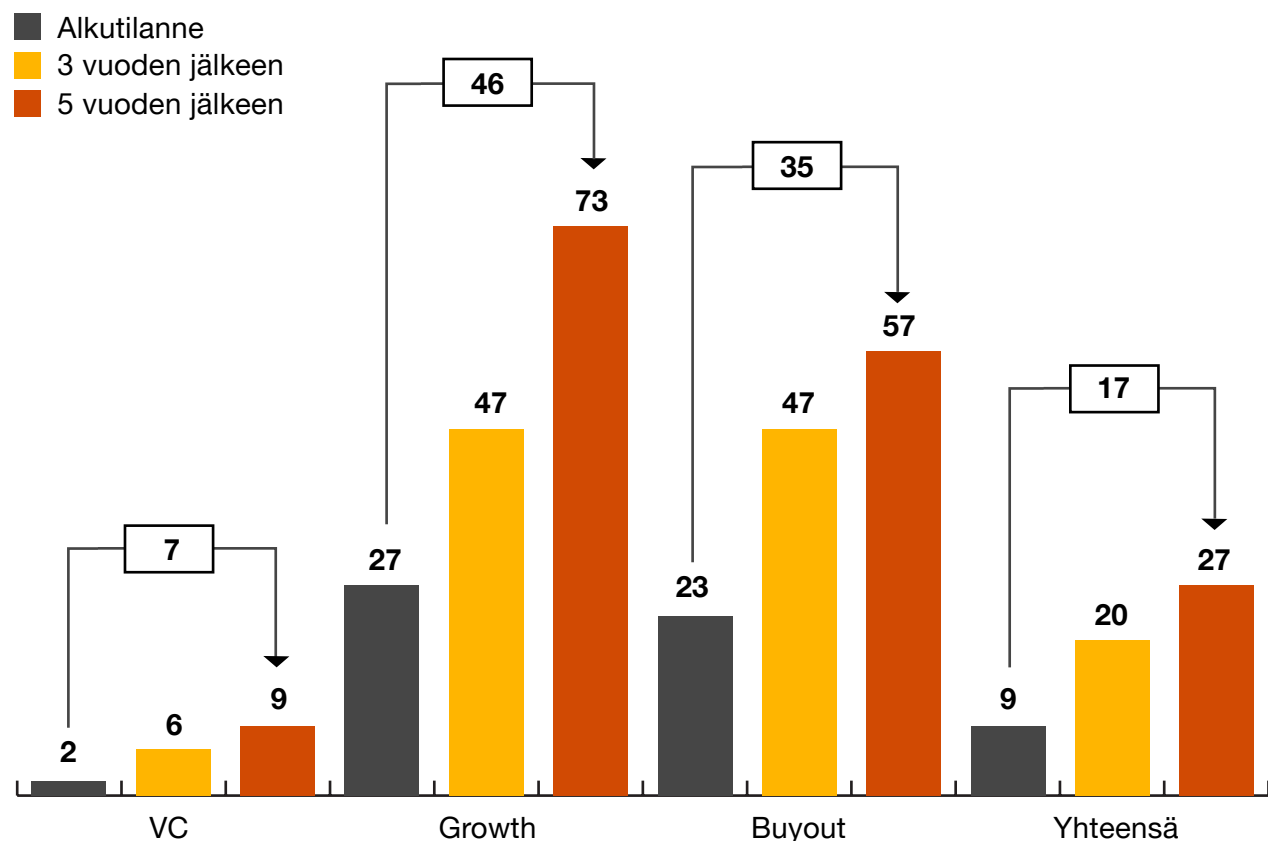
Koska growth- ja buyout-sijoittajien kohdeyritykset ovat kypsempiä, on niiden kasvuvauhtikin alhaisempi. Kuitenkin myös näissä luokissa yli 30 % yrityksistä kasvaa yli 25 % vuodessa.

Pääomasijoituksiin sisältyy aina riskinottoa, mikä näkyy yrityksissä, joiden liikevaihto on laskenut kolmen vuoden aikana (14–18 % yrityksistä). Edelliseen vuoteen verrattuna luku on laskenut (edellisvuonna 13–21 %). Lukuihin sisältyvät myös mm. divestoinnit, joten ne eivät aina välttämättä merkitse liiketoiminnan laskua.

Huom: Ei sisällä yrityksiä, joilla ei ole liikevaihtoa sijoitusvuodelta eikä yrityksistä, joilla ei ole liikevaihtoa 3 vuoden kohdalla; N vaihtelee välillä 28–87 sijoitusluokkaa kohden

Liikevaihdon absoluuttinen määrä lisääntyy kaikissa sijoitusluokissa – ero suurin growth-sijoittajien kohdeyrityksissä

Keskimääräinen absoluuttinen liikevaihto sijoitusvuonna sekä 3 ja 5 vuoden jälkeen, M€

Absoluuttisesti mitattuna pääomasijoittajien kohdeyritysten liikevaihto kasvaa nopeasti – keskimääräinen kasvu viidessä vuodessa vaihtelee 7–46 miljoonan euron välillä sijoitusluokasta riippuen.

Sekä VC- että growth-sijoitusluokissa liikevaihdon kasvu on melko vakaata molemmilla ajanjaksoilla – niissä kasvua syntyi 4 ja 3 miljoonaa euroa (VC) sekä 20 ja 26 miljoonaa euroa (growth) kolmen ja viiden vuoden aikana.

Huom: Ei sisällä yrityksiä, joilla ei ole liikevaihtoa sijoitusvuodelta eikä yrityksiä, joilla ei ole liikevaihtoa 3 tai 5 vuoden kohdalla; N vaihtelee välillä 14–68 sijoitusluokkaa kohden

Kaikissa sijoitusluokissa kohdeyritysten henkilöstömäärä kasvaa huomattavasti nopeammin kuin verrokkien henkilöstömäärä

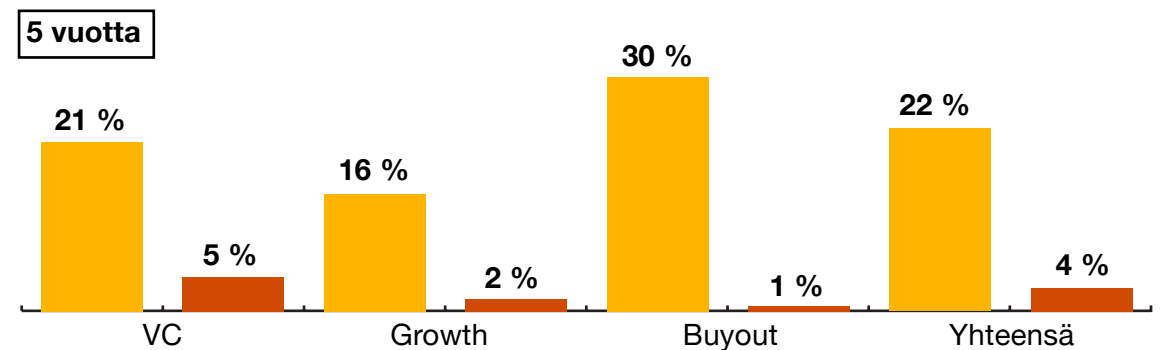
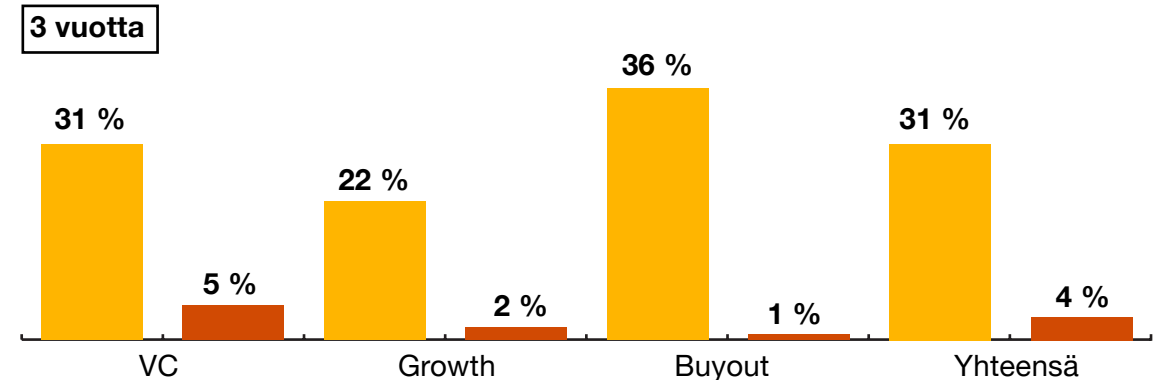
Kohdeyritykset kasvattavat myös henkilöstömääräänsä paljon verrokkejaan nopeammin. Keskimäärin niiden henkilöstömäärä on kasvanut vuosittain 31 % kolmen ja 22 % viiden vuoden aikana ensisijoituksesta. Vastaavien toimialojen ja samankokoisten vertailuyritysten luku on 4 prosenttia.

Kasvu on nopeinta VC- ja buyout-sijoittajien portfolioyrityksissä. VC-sijoitusluokassa tämä selittyy yritysten pienellä koolla ja nopealla laajenemisella, kun taas buyout-sijoitusluokassa se voi selittyä mm. yritysostoilla.

Huom: Ei sisällä yrityksiä, joilla ei ole liikevaihtoa sijoitusvuodelta eikä yrityksiä, joilla ei ole liikevaihtoa 3 tai 5 vuoden kohdalla; N vaihtelee välillä 11–70 sijoitusluokkaa kohden

Keskimääräinen vuotuinen henkilöstön kasvu sijoitusvuodesta, %

■ Portfolioyritykset
■ Verrokkit

Henkilöstön kasvu on suurta myös absoluuttisesti mitattuna – viidessä vuodessa kohdeyritysten henkilöstö kasvaa keskimäärin 70 henkilöllä

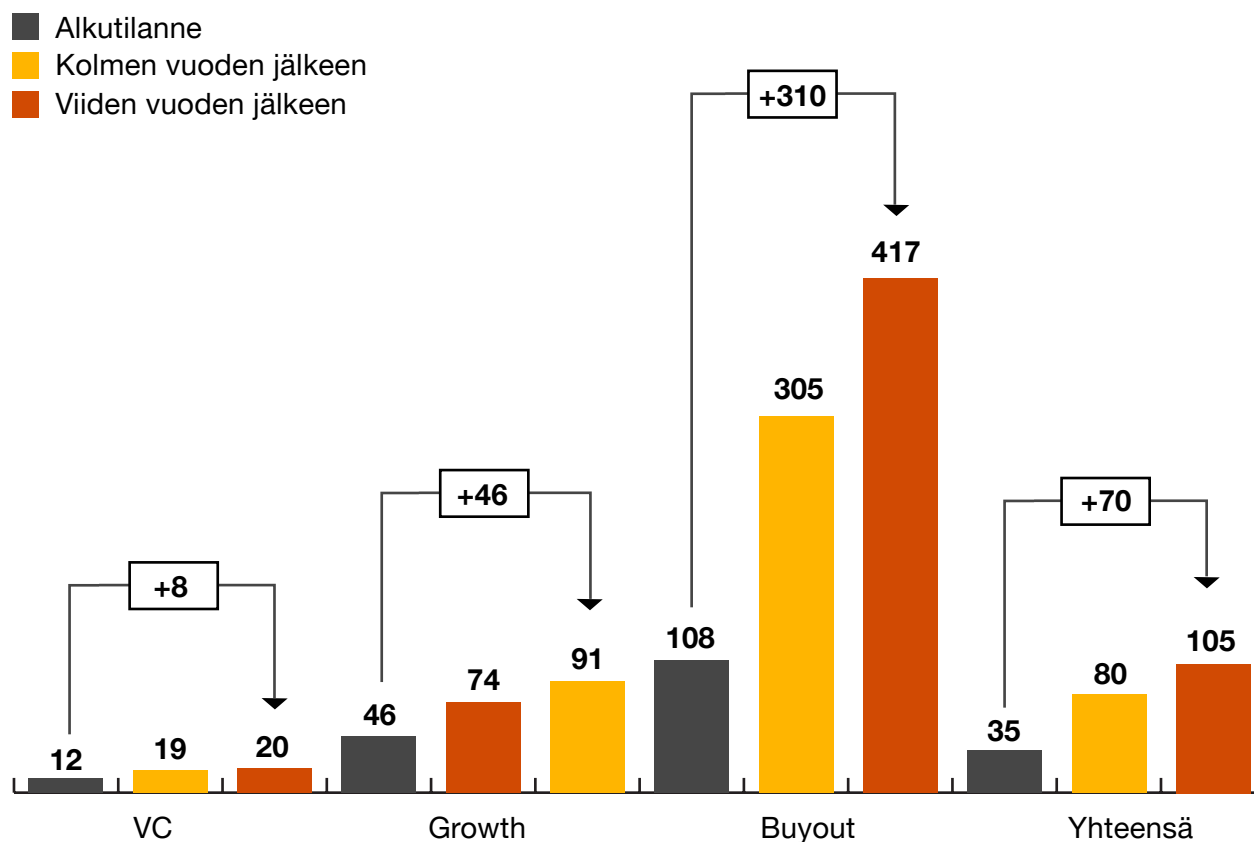
Kasvu on erittäin suurta buyout-sijoittajien kohdeyrityksissä, joiden henkilöstömäärä kasvaa keskimäärin 310 henkilöllä viiden vuoden aikana ensisijoituksesta.

Growth-sijoittajien kohdeyrityksissä henkilöstömäärä kasvaa vain 46 hengellä 5 vuoden aikana. Tämä selittyy osittain suhteellisen pienellä otoskoollla (n=11). Yrityksistä monet jäivät otoksen ulkopuolelle datan raportointiin liittyvistä syistä.

Vaikka VC-sijoittajien kohdeyritysten henkilöstömäärä kasvoi absoluuttisina lukuina ”vain” 8 henkilöllä viiden vuoden aikana, vastaa tämä lähes 100 %:n kasvua ensisijoitusvuodesta.

Huom: Ei sisällä yrityksiä, joilla ei ole liikevaihtoa sijoitusvuodelta eikä yrityksiä, joilla ei ole liikevaihtoa 3 tai 5 vuoden kohdalla; N vaihtelee välillä 11–70 sijoitusluokkaa kohden

Keskimääräinen henkilöstömäärä sijoitusvuonna sekä 3 ja 5 vuoden jälkeen, lukumäärä

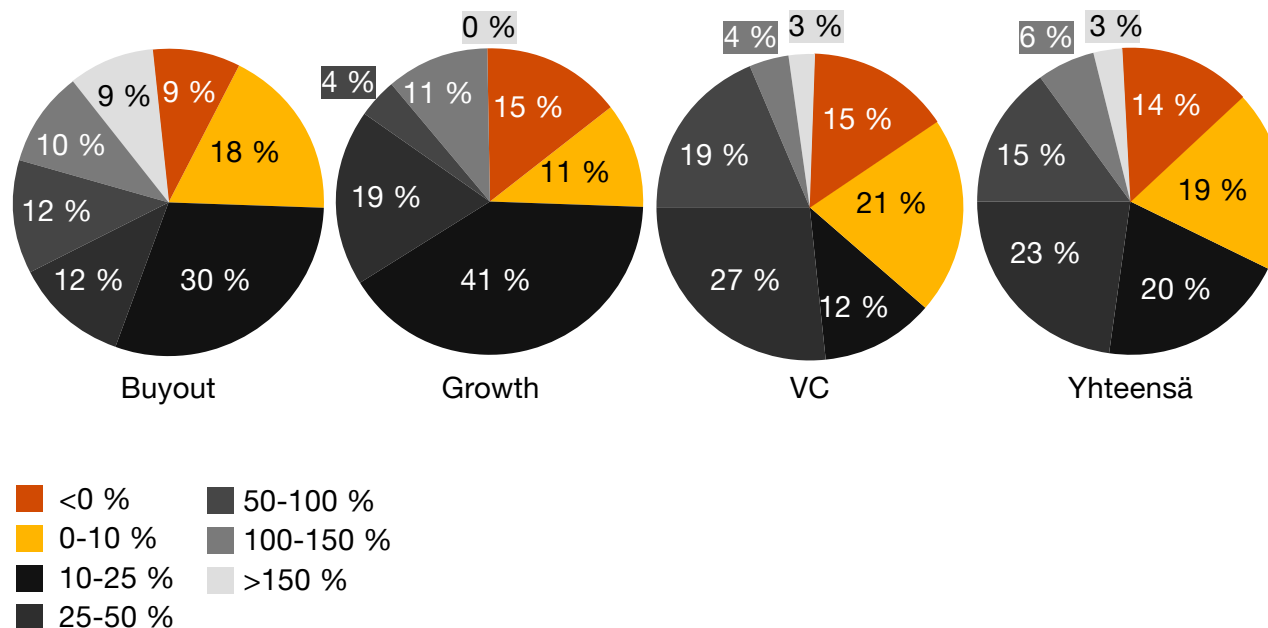
Yli 65 % kaikista pääomasijoittajien kohdeyrityksistä kasvattaa henkilöstömäärää yli 10 % vuosittain

Henkilöstön osalta kasvu on samankaltaisempaa sijoitusluokkien välillä kuin liikevaihdon kasvu. Sekä buyout- että growth-sijoitusluokkien osalta suurin kasvuhaarukka on 10–25 %. Tämä on korkea luku verrokkiyrityksiin nähden.

VC-sijoittajien kohdeyritykset kasvavat vieläkin nopeammin: noin 50 % kaikista yrityksistä kasvaa yli 25 % vuodessa. Tämä selittyy todennäköisesti yritysten pienemmällä koolla.

9–15 % yrityksistä on vähentänyt henkilöstöään kolmen vuoden aikana ensisijoituksesta.

Kolmen vuoden vuotuinen henkilöstömäärän kasvu sijoitusluokittain, %

Huom: Ei sisällä yrityksiä, joilla ei ole liikevaihtoa sijoitusvuodelta eikä yrityksiä, joilla ei ole liikevaihtoa 3 vuoden kohdalla; N = 173/yhteensä, 113/VC, 27/growth, 33/buyout

Yli 2 000 uutta työpaikkaa luotu vuonna 2023

Keskimäärin 33 % kaikista uusista työntekijöistä rekrytoidaan orgaanisesti (eli ei yritysostoin).

Sekä VC- että growth-sijoittajien kohdeyritykset kasvavat orgaanisesti: niiden uusista työntekijöistä yli 85 % rekrytoidaan orgaanisesti, mikä selittyy sillä, että startup- ja kasvuvaiheessa olevat yritykset eivät yleensä osta muita yrityksiä.

Buyout-sijoitusluokan yritykset tekevät enemmän yritysostoja, mikä näkyy siinä, että 81 % niiden henkilöstön kasvusta on epäorgaanista.

Työntekijämäärät kasvavat useimmilla toimialoilla pääasiassa orgaanisesti, paitsi yritys- ja teollisuuspalveluissa, joissa 'osta ja rakenna' -strategia on yleisempi.

1) Uusia työntekijöitä yhteensä – irtisanomisten kokonaismäärä (poistuvia työntekijöitä)

Huom: Ei sisällä alle 10 työntekijän yrityksiä;

N = 149/VC, 81/growth, 86/buyout; N = 43/kuluttajapalvelut ja -tuotteet, 37/muu, 45/yritys- ja teollisuustuotteet, 46/Yritys- ja teollisuuspalvelut, 111/teknologia, 33/biotieteet

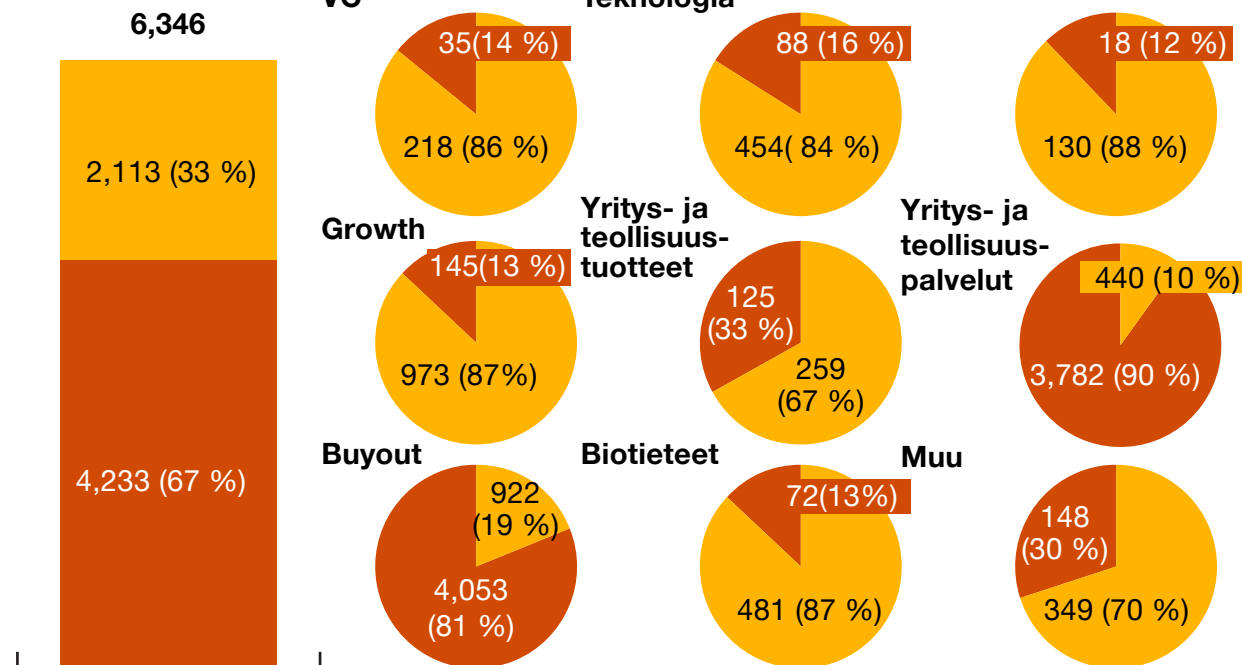
Uusia työpaikkoja sijoitusluokan ja toimialan mukaan, 2023, työntekijöiden lukumäärä

Uusia työntekijöitä, netto¹,
työntekijöiden lukumäärä

Sijoitusluokan mukaan

Toimialan mukaan

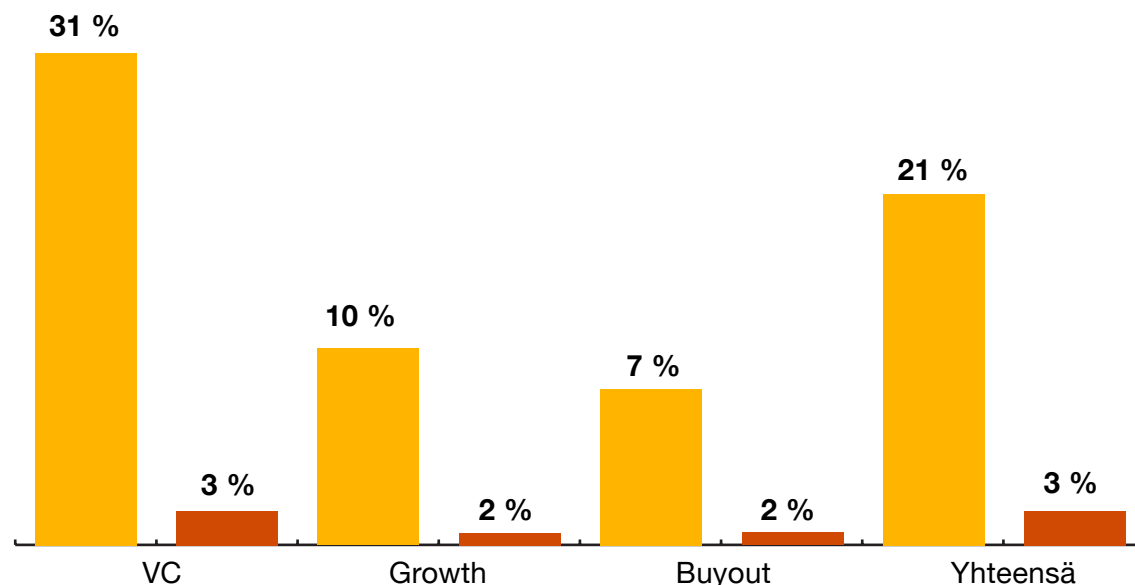
- Orgaaniset uudet työpaikat
- Ei-orgaaniset uudet työpaikat

Pääomasijoittajien kohdeyritysten tuottavuuden kasvu on huomattavasti nopeampaa kuin verrokkiyrityksissä

Keskimääräinen vuotuinen liikevaihdon kasvu työntekijää kohden kolmen vuoden aikana ensisijoituksesta, %

■ Portfolioyritykset
■ Verrokkit

Pääomasijoittajat pyrkivät luomaan lisäarvoa kohdeyritysten tuottavuutta parantamalla. Tämä näkyy liikevaihdossa työntekijää kohden, joka on kasvanut kohdeyrityksissä selvästi verrokkiyrityksiä nopeammin.

Tuottavuuden kokonaiskasvu on pääomasijoittajien omistamissa yrityksissä 21 %, kun vertailuryhmissä se on 3 %.

Ero on suurin VC-sijoitusluokassa, jossa portfolioyritysten tuottavuus on kasvanut 31 % vuodessa kolmen vuoden aikana ensisijoituksesta. Tämä johtuu osittain siitä, että yrityksillä voi aluksi olla hyvin vähän liikevaihtoa, sekä siitä, että niiden liiketoimintamallit ovat muita yrityksiä skaalautuvampia.

Huom: Ei sisällä yrityksiä, joilla ei ole liikevaihtoa sijoitusvuodelta eikä yrityksiä, joilla ei ole liikevaihtoa 3 vuoden kohdalla; N = 92/yhteensä, 52/VC, 18/growth, 22/buyout

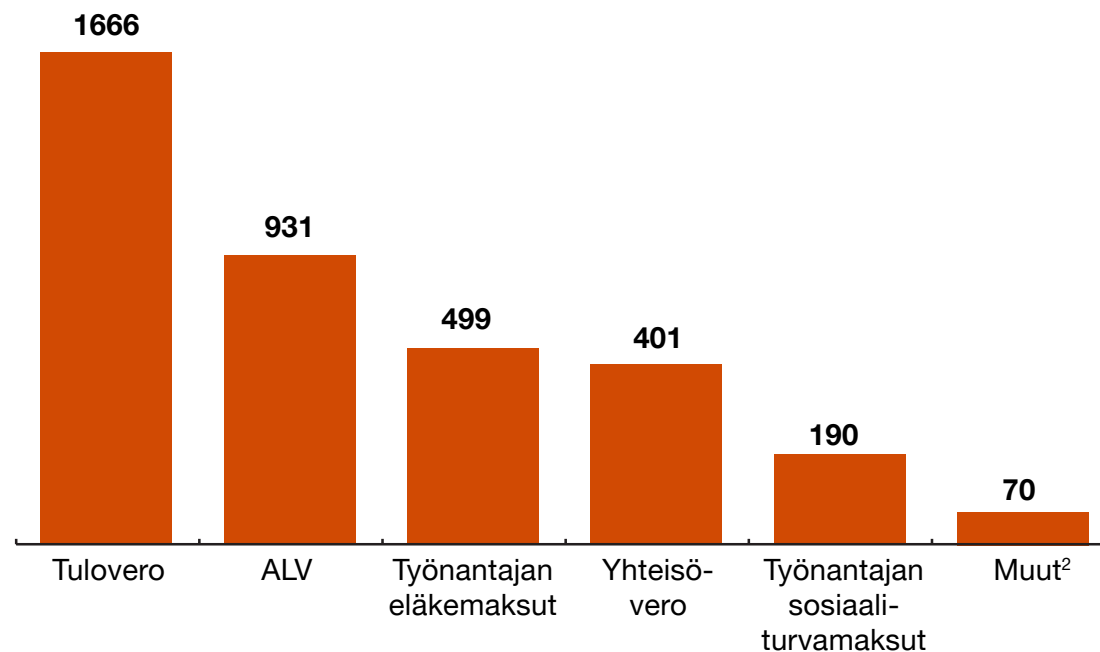
Pääomasijoittajien kohdeyritysten verojalanjälki oli 3,8 miljardia euroa vuonna 2022 – 4% Suomen verokertymästä

Pääomasijoituksia historiansa aikana saaneet yritykset maksoivat veroja ja sosiaaliturvamaksuja yhteensä 3,8 miljardia euroa vuonna 2022.

Kaiken kaikkiaan niiden osuus Suomen 90 miljardin euron verokertymästä oli 4 prosenttia¹.

Suurin summa tuli tuloverosta, jota pääomasijoittajien kohdeyritykset maksoivat yhteensä 1,7 miljardia euroa, 5 prosenttia kokonaissummasta.

Pääomasijoittajien kohdeyritysten maksamat verot, M€, 2022

1) Kokonaissummaan ei sisälly työntekijöiden sosiaaliturvamaksut, tiettyjen tavaroiden ja palveluiden verot ja esim. ajoneuvovero

2) Muut verot sisältää kiinteistöveron, lähdeveron ja osinkoveron

Pääomasijoittamisesta

Tämän tutkimuksen tarkoitus on tarjota yleiskatsaus pääomasijoittamisen (venture capital, growth ja buyout) vaikutuksesta suomalaisten yritysten vastuullisuuteen. Analyysin on toteuttanut PricewaterhouseCoopers Oy yhteistyössä Pääomasijoittajat ry:n kanssa.

Tutkimuksen materiaali koostuu yrityksistä, jotka ovat tällä hetkellä suomalaisen pääomasijoittajan salkussa.

Pääomasijoittamisella tarkoitetaan pörssin ulkopuolista ja usein oman pääoman ehtoista yritysrahoitusta, joka tyypillisesti kanavoidaan markkinoille pääomasijoitusrahastojen kautta. Pääomasijoittajat hallinnoivat rahastoja, joiden suurimpina sijoittajina ovat mm. työeläkeyhtiöt ja muut institutionaaliset sijoittajat.

Sijoitukset ovat lähtökohtaisesti keskipitkän tai pitkän aikavälin investointeja, joille on ominaista aktiivinen omistus. Aktiivisella omistuksella tarkoitetaan sitä, että pääomasijoittaja tekee tiiviisti yhteistyötä yhtiön johdon kanssa liiketoiminnan kehittämiseksi.

Pääomasijoittaminen on tässä raportissa jaettu kolmeen kategoriaan: venture capital (VC), growth ja buyout.

VC-sijoitukset kohdistuvat aikaisen vaiheen yrityksiin, jotka tarvitsevat investointeja ja asiantuntijoita yrityksensä kehittämiseen ja kasvattamiseen.

Buyout-sijoitukset kohdistuvat usein keski-suuriin yrityksiin, ja ovat profiililtaan vähemmän riskialttiita kuin VC-sijoitukset.

Growth-sijoitukset ovat tyypillisesti vähemmistöosioituksia yrityksiin, jotka ovat VC-vaihetta pidemmälle kehittyneitä, mutta hakevat nopeampaa kasvua kuin buyout-portfolioryitykset.

Pääomasijoittamisella on monia hyötyjä. Yksi niistä on yrityksen taloudellisen aseman vahvistaminen. Pääomasijoitus tuo yhtiön uutta pääomaa, mikä mahdollistaa yhtiön kyvyn tehdä uusia investointeja tai löytää kasvun rahoitusta myös vieraan pääoman ehtoisesti.

Pääoman lisäksi pääomasijoittajat tuovat yrityksiin strategista asiantuntemusta, kehittävät raportointi- ja hallintajärjestelmiä, luovat nykyaikaisia palkitsemis- ja sitouttamismalleja sekä antavat omat kontaktiverkostonsa yrityksen käyttöön liiketoiminnan nopeaa kehittämistä ja rekrytointeja varten. Pääomasijoittajat mahdollistavat yritysten pääsyn uusille markkinoille laajojen verkostojensa kautta, niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla.

Tämä tutkimus keskittyy pääomasijoittajien vaikutukseen yritystoiminnan neljään eri osa-alueeseen: liikevaihdon kasvuun, henkilöstömäärän kasvuun, tuottavuteen ja verojalanjälkeen.

Metodologiasta

Tässä PwC / Strategy& ja Pääomasijoittajat ry:n selvityksessä tarkastellaan pääomasijoittamisen vaikutusta suomalaisten portfolioyritysten kasvuun.

Tiedot kerättiin suomalaisille pääomasijoittajille suunnatulla kyselyllä koskien heidän portfolioyrityksiään. Otos kattaa 56 sijoittajaa ja 479 portfolioyritystä, joista 300 luokiteltiin VC-, 85 growth- ja 94 buyout-sijoitusluokkaan. Nämä edustavat merkittävää osaa suomalaisista pääomasijoittajien portfolioyrityksistä.

Tiedot kerättiin sijoittajilta kyselyllä, ja ne ovat itse raportoituja. Datan yksinkertaista puhdistusta lukuun ottamatta sitä ei ole validoinut PwC / Strategy& tai Pääomasijoittajat ry.

Vertailua varten kullekin sijoitusluokalle rakennettiin verrokkiryhmä keräämällä kattavasti tietoja samankokoisista samoilla toimialoilla toimivista yrityksistä.

Yhteystiedot

Anne Horttanainen

Toimitusjohtaja

Pääomasijoittajat ry

+358 (0)40 510 4907

anne.horttanainen@paaomasijoittajat.fi

Jussi Lehtinen

Partner

PwC / Strategy&

+358 (0)20 787 8756

jussi.lehtinen@pwc.com

PwC:n tarkoitus on rakentaa yhteiskuntaan luottamusta ja ratkaista merkittäviä ongelmia. Autamme yrityksiä kasvamaan, toimimaan tehokkaasti ja vastuullisesti sekä raportoimaan luotettavasti jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Apunasi on Suomessa 1 400 asiantuntijaa ympäri maan. Palveluitamme ovat liikkeenjohdon konsultointi, yritysjärjestelypalvelut, veroneuvonta, lakipalvelut, riskienhallinta, tilintarkastus ja muut varmennuspalvelut. Lisää tietoa: www.pwc.fi.

PwC toimii 151 maassa yli 360 000 asiantuntijan voimin. Nimi PwC viittaa PwC-ketjuun ja/tai yhteen tai useampaan sen jäsenyritykseen, joista jokainen on oma itsenäinen yhtiö. Lisää tietoa: www.pwc.com/structure.

© 2024 PricewaterhouseCoopers Oy. All rights reserved.